

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.013.01.2022

Pan
Sławomir Kłosowski
Wojewoda Opolski
Opolski Urząd Wojewódzki
ul. Piastowska 14; 45-082 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.1.2023
Komisji Rozstrzygającej z dnia 24 stycznia 2023 r.

P/22/029 Przygotowanie państwa na zagrożenia związane z działaniami hybrydowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu ¹ , ul. Piastowska 14; 45-082 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Kłowski, Wojewoda Opolski ² , od 15 marca 2021 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Adrian Czubak, Wojewoda Opolski, od 9 grudnia 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja systemu ochrony ludności w kontekście przeciwdziałania zagrożeniom, w tym hybrydowym 2. Prawidłowość i rzetelność realizacji zadań związanych z opracowaniem oraz wdrażaniem dokumentacji o charakterze planistycznym i strategicznym 3. Rzetelność i skuteczność działań w przypadku wystąpienia zagrożeń, w tym o charakterze hybrydowym
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wojciech Goleński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/77/2022 z 28 czerwca 2022 r. 2. Marcin Blajda, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/94/2022 z 30 sierpnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dalej: Urząd lub OUW.

² Dalej: Wojewoda.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

W kontrolowanej jednostce realizacja zadań w zakresie zarządzania kryzysowego, określonych w art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁵ została powierzona wyodrębnionej komórce organizacyjnej, której zapewniono odpowiednie warunki do pracy, wyposażenie oraz wykwalifikowaną kadrę. Wojewoda powołał również Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego, który prawidłowo wypełniał zadania określone w przepisach ww. ustawy. W okresie objętym kontrolą Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego realizowało zadania zapewniające przepływ informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego, współdziałało z powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego oraz z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze oraz właściwie dokumentowało swoje działania. Wojewoda organizował także szkolenia i treningi, w tym dotyczące uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz doskonalenia systemu wykrywania i alarmowania. W kontrolowanej jednostce podejmowane były działania związane z opracowaniem oraz wdrażaniem dokumentacji o charakterze planistycznym i strategicznym. Zapewniono także spójność Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego z takimi planami opracowanymi na szczeblu powiatu oraz w zakresie ryzyka powodziowego na dorzeczu Odry określonego w innych dokumentach planistycznych opracowanych na poziomie Rady Ministrów. W kontrolowanej jednostce zaniechano jednak wydawania zaleceń do Powiatowych Planów Zarządzania Kryzysowego w związku z aktualizacją 2021/2022 Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego.

Przebieg epizodu praktycznego przeprowadzonego w trakcie kontroli NIK oraz organizacji zadania polegającego na pełnieniu całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji potwierdziły prawidłowy sposób działania kontrolowanej jednostki w toku symulowanej sytuacji kryzysowej.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formuluje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. 2022 r. poz. 261, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja systemu ochrony ludności w kontekście przeciwdziałania zagrożeniom, w tym hybrydowym

Opis stanu faktycznego

1.1. W strukturze organizacyjnej OUW wyodrębniono⁶ Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego⁷, w skład którego wchodziły następujące komórki organizacyjne: 1/ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego⁸; 2/ Oddział Ochrony Ludności i Logistyki oraz 3/ Oddział Spraw Obronnych.

Do zakresu zadań WCZK należało m.in.: a/ pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego oraz nadzoru nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności, b/ współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej, c/ zapewnienie warunków służących koordynacji działań w razie zdarzeń o charakterze kryzysowym, w tym koordynacji prac związanych z organizacją systemu zarządzania kryzysowego, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania systemów i środków łączności w stałej gotowości do pracy, d/ uruchamianie procedur na wypadek sytuacji kryzysowej oraz monitorowanie, analizowanie i prognozowanie rozwoju zagrożeń na obszarze województwa. Zgodnie z regulaminem WCZK całodobową służbę w sali operacyjnej (dyżurów) pełnili pracownicy ds. reagowania kryzysowego – dyżurni operacyjni WCZK, a pozostali pracownicy tej komórki organizacyjnej tylko w uzasadnionych przypadkach.

Do właściwości Oddziału Ochrony Ludności i Logistyki należała m.in.: realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego, w tym: a/ przygotowywanie, w oparciu o analizę zagrożeń w poszczególnych powiatach, zaleceń Wojewody do powiatowych planów zarządzania kryzysowego⁹, b/ opiniowanie oraz przedkładanie do zatwierdzenia Wojewodzie tych planów, c/ przygotowywanie, aktualizowanie i przedkładanie do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego¹⁰ oraz d/ sporządzanie i aktualizacja raportu cząstkowego o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego. Do zadań Oddziału Spraw Obronnych należało w szczególności określanie szczegółowych kierunków działania dla organów administracji publicznej w zakresie realizacji zadań obronnych na obszarze województwa.

(akta kontroli str. 3, 20)

W okresie objętym kontrolą¹¹ w Wydziale zatrudnionych było 17 pracowników odpowiedzialnych za wykonywanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, w tym 7¹² na stanowiskach ds. reagowania kryzysowego (dyżurnego) w WCZK. Doświadczenie zawodowe tych osób w realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego wynosiło od 3 do 15 lat.

Powyższy stan zatrudnienia, zdaniem NIK, stwarza ryzyko braku skutecznej realizacji zadań określonych w art. 16 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 114-123, 239-241)

⁶ W ramach Regulaminu Organizacyjnego OUW dostępnego na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/uw-opolski/prawne-podstawy-dzialania>.

⁷ Dalej: Wydział lub BZK.

⁸ Dalej: WCZK.

⁹ Dalej: PPZK.

¹⁰ Dalej: WPZK.

¹¹ Według stanu na 14 września 2022 r.

¹² Według stanu na 25 października 2022 r.

W okresie objętym kontrolą w Wydziale nie zidentyfikowano problemów lub trudności w realizacji przydzielonych zadań¹³ w obszarze zarządzania kryzysowego. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektor Generalnej Urzędu, analiza działań prowadzonych przez Biuro Obsługi Urzędu w zakresie ryzyk związanych z zagrożeniami hybrydowymi obejmowała następujące elementy: 1/ działania podjęte do identyfikacji ryzyka – uszkodzenie danych (zaszyfrowanie) i krytycznej awarii systemów informatycznych: monitoring sieci wewnętrznej LAN, bieżące monitorowanie informacji o nowo powstałych zagrożeniach poprzez współpracę z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego i śledzenie serwisów internetowych, wnioskowanie o dodatkowe środki na wymianę przestarzałego oprogramowania; 2/ działania podjęte do identyfikacji ryzyka – problemu z serwerem stron zewnętrznych: wykonywanie kopii zapasowych, bieżąca kontrola działania stron oraz monitoring systemów i logów; 3/ działania podjęte do identyfikacji ryzyka – nieprawidłowe zachowanie się pracowników podczas ogłoszenia ewakuacji: cykliczne szkolenia osób wyznaczonych do prowadzenia ewakuacji, prowadzenie przy udziale jednostek Państwowej Straży Pożarnej corocznych ćwiczeń z ewakuacji obiektu, opracowanie instrukcji bhp na wypadek wystąpienia alarmu i pożaru w siedzibie OUW; 4/ działania podjęte do identyfikacji ryzyka – zagrożenia ludzi i obiektów: stały monitoring pożarowy oraz alarm pożarowy, opracowanie instrukcji bhp dotyczącej zasad ewakuacji. Ponadto Zastępca Dyrektora Biura Obsługi Urzędu wyjaśnił, że podczas analizy ryzyk w zakresie IT zidentyfikowano problemy budżetowe (niewystarczająca ilość środków na modernizację serwerowni) oraz kadrowe (odejścia doświadczonych i wyszkolonych pracowników działu IT). W wyniku analizy obowiązujących w OUW regulacji wewnętrznych w zakresie realizacji zadań dotyczących zarządzania kryzysowego, Wojewoda wydawał i aktualizował zarządzenia w sprawie powołania i organizacji Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego¹⁴, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 114-119)

W odniesieniu do obowiązującej na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym definicji sytuacji kryzysowej, Dyrektor Generalna wyjaśniła: *aktualna (poprawiona) definicja sytuacji kryzysowej (...) w opinii pracowników merytorycznych WBiZK sprawdza się podczas reagowania kryzysowego z uwagi na fakt, że rodzaj podjętych działań wynika z zaistniałych przesłanek wymienionych w przedmiotowej definicji. Rozróżnia to zdarzenie o znamionach sytuacji kryzysowej, gdzie siły i środki organów właściwych w sprawach zarządzania kryzysowego są niewystarczające i wojewoda wnioskuje np. o użycie oddziałów lub pododdziałów Sił Zbrojnych RP.*

(akta kontroli str. 62-65)

W okresie objętym kontrolą, poza szkoleniami opisanymi w pkt 1.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, trzech pracowników Wydziału oraz jeden pracownik Zespołu ds. Ochrony Informacji Niejawnych uczestniczyło w *Szkoleniu z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego dla inspektorów bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz administratorów systemów* organizowanym przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

W obszarze odnoszącym się do komunikacji strategicznej, pracownicy Wydziału uczestniczyli w latach wcześniejszych w następujących formach szkoleń: 1/ warsztaty – *Treningi systemu powszechnego ostrzegania wojsk oraz ludności cywilnej o zagrożeniu uderzeniem z powietrza* – dwóch pracowników zostało przeszkolonych przez Biuro ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Komendy

¹³ W ramach wydziałowego rejestru ryzyk.

¹⁴ Dalej: WZZK.

Główniej Państwowej Straży Pożarnej; 2/ konferencja zorganizowana przez Ministerstwo Obrony Narodowej – *Funkcjonowanie systemu HNS w jednostkach i komórkach organizacyjnych MON oraz elementach pozamilitarnych systemu obronnego kraju* – dwóch pracowników; 3/ spotkanie zorganizowane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – *System ostrzeżeń meteorologicznych i systemów powiadamiania społeczeństwa o ekstremalnych zjawiskach pogodowych* – dwóch pracowników; 4/ konferencja zorganizowana przez Ministerstwo Zdrowia – *System kierowania bezpieczeństwem narodowym w dziale administracji rządowej zdrowie* – jeden pracownik; 5/ spotkanie zorganizowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – *Opracowanie szczegółowej koncepcji modernizacji powszechnego systemu ostrzegania i alarmowania opartego o elektroniczne systemy alarmowe na terenie Polski* – dwóch pracowników; 6/ szkolenie organizowane przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – *Obsługa Informatycznego Systemu Osłony Kraju przez nadzwyczajnymi zagrożeniami* – dwie osoby; 7/ konferencja zorganizowana przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa – *Alert RCB – rocznica funkcjonowania* – dwie osoby. Ponadto w 2019 r. pracownicy Biura Obsługi Urzędu brali udział w konferencjach: a/ zorganizowanej przez firmę Evention – *CyberGOV – Bezpieczeństwo IT w sektorze publicznym* – dwie osoby; b/ zorganizowanej przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – *Secure 2019* poświęconej zagadnieniom bezpieczeństwa teleinformatycznego – jedna osoba.

(akta kontroli str. 62-67)

1.2. Wojewoda, w okresie objętym kontrolą, nie dokonywał analizy potrzeb kadrowych Urzędu, które pozwoliłyby uniknąć sytuacji zaprzestania lub poważnego utrudnienia pracy jednostki kontrolowanej (m.in. na wypadek mobilizacji w zakresie wszystkich świadczeń). Cztery osoby¹⁵ podlegały wyłączeniu¹⁶ z obowiązku pełnienia służby wojskowej z uwagi na zajmowanie kierowniczego stanowiska państwowego. Dziewięć osób, w tym trzech pracowników Wydziału, podlegało takiemu wyłączeniu z uwagi na posiadane kwalifikacje niezbędne dla zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa i/lub zostały reklamowane na wniosek Wojewody (dotyczyło to osób, których powołanie do służby wojskowej groziłoby zaprzestaniem lub poważnym zakłóceniem pracy podmiotu istotnego dla zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa). W okresie od 2015 r. Wojskowy Komendant Uzuppełnień w Opolu wydał łącznie pięć decyzji o odmowie reklamowania dotyczących trzech pracowników OUW, przy czym w dwóch przypadkach decyzje odmowne Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Opolu, jako organ II instancji, uchylił po rozpatrzeniu wniesionych odwołań. Przy ponownym rozpatrzeniu sprawy przez Wojskowego Komendanta Uzuppełnień w Opolu reklamowano tych pracowników od służby wojskowej.

(akta kontroli str. 62-73)

1.3. Wojewoda powołał¹⁷ WZZK oraz wprowadził regulamin określający jego skład, organizację, siedzibę oraz tryb pracy. W skład WZZK wchodził: 1/ Wojewoda; 2/ Dyrektor WBiZK; 3/ przedstawiciel samorządu województwa opolskiego; 4/ Dyrektor Generalny OUW; 5/ Dyrektor Gabinetu Wojewody; 6/ Komendant Wojewódzki Policji w Opolu; 7/ Opolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej; 8/ Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Opolu; 9/ Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny; 10/ Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska; 11/ Opolski Wojewódzki Lekarz Weterynarii; 12/ Opolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego; 13/ Rzecznik Prasowy Wojewody;

¹⁵ Wojewoda, Wicewojewoda, Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu oraz Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej.

¹⁶ Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli - 1 lipca 2022 r.

¹⁷ Zarządzenie nr 114/20 Wojewody Opolskiego z dnia 12 października 2020 r. w sprawie powołania i organizacji Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

14/ przedstawiciele: Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie Koźlu, Opolskiej Izby Lekarskiej, Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Opolu, Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego, Opolskiej Izby Aptekarskiej oraz inne osoby zaproszone przez Wojewodę.

W latach 2020-2022 (do 19 września) zorganizowano łącznie 68 posiedzeń WZZK¹⁸, których tematyka nie obejmowała zagrożeń hybrydowych. Omawiane były natomiast zagadnienia dotyczące m.in.: 1/ wysoce zjadliwej grypy ptaków; 2/ sytuacji meteorologicznej i hydrologicznej; 3/ zagrożenia afrykańskim pomorem świń; 4/ przygotowań województwa do sezonów zimowych; 5/ składowania niebezpiecznych odpadów; 6/ podjęcia działań w zakresie przeciwdziałania epidemii koronawirusa COVID-19; 7/ oceny zagrożenia terrorystycznego; 8/ działań związanych z napaścią zbrojną na Ukrainę. W ujętej w WPZK charakterystyce zagrożeń oraz ocenie ryzyka ich wystąpienia nie zawarto jedynie podejmowanego w trakcie posiedzeń WZZK zagadnienia związanego z przyjęciem cudzoziemców na wypadek eskalacji konfliktu w Ukrainie.

W odniesieniu do propozycji działań, które w okresie objętym kontrolą przedstawiał Wojewodzie WZZK, Dyrektor WBiZK wyjaśniła: *na posiedzeniach WZZK, które odbyły się w ww. okresie sformułowano wnioski i rekomendacje dla organów jednostek samorządu terytorialnego oraz kierowników rządowej administracji zespolonej w województwie. Zespół nie przedstawił propozycji działań dla Wojewody Opolskiego w odniesieniu do zapisów WPZK. Wielkość i charakter zagrożeń omawianych na posiedzeniach nie wymagały podejmowania decyzji w zakresie wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Planie. Wnioski i propozycje przedstawiane na posiedzeniach nie dotyczyły zagrożeń hybrydowych.*

(akta kontroli str. 4-11,217-219, 236-238)

W okresie od stycznia 2020 r. do września 2022 r. Wojewoda, na podstawie art. 25 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, wystosował ogółem 196 wniosków do Ministra Obrony Narodowej dotyczących wydzielenia sił i środków Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej¹⁹ do wsparcia administracji publicznej, służb sanitarnych oraz samorządu terytorialnego, w sytuacji kryzysowej. Wykazywany we wnioskach opis sytuacji wymagający użycia sił i środków dotyczył przede wszystkim: 1/ zadań związanych z epidemią COVID-19, w tym organizacji szczepień; 2/ sytuacji międzynarodowej, w tym konfliktu na Ukrainie; 3/ zapowiedzi absencji ratowników medycznych obsługujących Szpitalne Oddziały Ratunkowe w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu oraz w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Opolu.

(akta kontroli str. 217-219, 409-413)

1.4. W regulaminie WCZK zostały określone zasady realizacji zadań, w tym m.in.: 1/ struktura organizacyjna; 2/ wykaz osób funkcyjnych, mających dostęp do pomieszczeń tej komórki organizacyjnej; 3/ zadania; 4/ organizacja pracy; 5/ wykaz czynności podczas przyjęcia, przekazania i pełnienia dyżuru; 6/ tryb postępowania służby dyżurnej w sytuacji otrzymania informacji (meldunku) o zdarzeniu. W regulaminie tym wskazano również, że podstawą całodobowej służby jest miesięczny harmonogram pełnienia dyżurów zatwierdzany przez kierownika WCZK (do 20 dnia miesiąca poprzedzającego jego obowiązywanie).

(akta kontroli str. 16-60)

Organizacja zadania realizowanego przez WCZK, polegającego na pełnieniu całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji²⁰ na potrzeby

¹⁸ W tym: 1/ w 2020 r. – 42 posiedzenia; 2/ w 2021 r. – 16 posiedzeń; 3/ w 2022 r. (do 19 września) – 10 - posiedzeń.

¹⁹ Dalej: SZ RP.

²⁰ Określonej w art. 16 ust 2 pkt. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

zarządzania kryzysowego, została zweryfikowana w wyniku przeprowadzonych oględzin. Podczas oględzin stwierdzono m.in.: 1/ kompletność obsady kadrowej – w dniu oględzin dyżur pełniło dwóch dyżurnych WCZK; 2/ brak ograniczeń technicznych wpływających na przepływ informacji pomiędzy WCZK a innymi podmiotami mogącymi być potencjalnie zaangażowane w realizację zadań w obszarze zarządzania kryzysowego; 3/ skuteczność próbnych połączeń ze wszystkimi powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego²¹ w województwie opolskim; 4/ ograniczoną skuteczność kontaktu z wybranymi członkami WZZK.

Obecny w trakcie oględzin Zastępca Dyrektora WBiZK oświadczył, że łączność WCZK z PCZK odbywa się poprzez połączenia na telefony komórkowe osób, które w poszczególnych powiatach sprawują dyżury. Wykaz takich osób i ich numerów telefonów, a także numerów do członków WZZK znajdował się w dyspozycji dyżurnego. Podczas oględzin zrealizowano ogółem 12 połączeń z PCZK – w siedmiu przypadkach połączenie nastąpiło bez przeszkód, w pięciu przypadkach osoba pełniąca dyżur w PCZK oddzwaniała do dyżurnego WCZK, a czas jaki upłynął od próby nawiązania połączenia do jego realizacji wyniósł od dwóch do 11 minut. W trakcie oględzin wykonano również próbę nawiązania kontaktu z pięcioma²² wybranymi członkami WZZK poprzez system komunikacji sms wysyłanych z bramki internetowej WCZK na wybrane numery telefonów z prośbą o kontakt z pracownikiem dyżurnym. System potwierdził doręczenie ww. wiadomości, a w czterech²³ przypadkach zostało nawiązanie połączenie zwrotne z WCZK.

W pomieszczeniach sąsiadujących z WCZK (schron – piwnica) zlokalizowano awaryjne źródło zasilania, tj. generator stanowiący alternatywne źródło zasilania ww. komórki organizacyjnej w razie wystąpienia przerw w dostawie energii elektrycznej.

(akta kontroli str. 227-229C)

1.5. W kontrolowanej jednostce określono zasady przekazywania informacji o zdarzeniach i zagrożeniach Wojewodzie oraz pozostałym członkom kierownictwa OUW.

W WPZK zawarto informacje²⁴ dotyczące m.in. organizacji systemu łączności i monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania oraz zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń. W Regulaminie WCZK określono z kolei m.in.: 1/ schematy postępowania dyżurnego w przypadkach wystąpienia zdarzeń mających znamiona sytuacji kryzysowych; 2/ głównych odbiorców informacji o zdarzeniach²⁵; 3/ wykaz informacji przekazywanych bezzwłocznie kierownikowi WCZK; 4/ schematy funkcjonowania WCZK, w stanie normalnym, wzmocnionym oraz w stanie sytuacji kryzysowej; 5/ schemat postępowania kierownictwa WCZK w przypadku zdarzenia kryzysowego. Dyrektor WBiZK wyjaśniła: *informowanie ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń oparte jest o Regionalny System Ostrzegania (RSO) w którym umieszczane są komunikaty i ostrzeżenia dotyczące mogących wystąpić zagrożeń na obszarze województwa opolskiego zgodnie z informacjami otrzymanymi od służb prowadzących monitoring potencjalnych zagrożeń. Każda informacja o zagrożeniu jest analizowana i podejmowana jest decyzja o jej przekazaniu do odbiorcy końcowego. W RSO dostępne są poradniki dotyczące*

²¹ Dalej: PCZK

²² W tym: 1/ Komendanta Wojewódzkiego Policji w Opolu; 2/ Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej; 3/ Opolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii; 4/ Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz 5/ Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

²³ Z WCZK nie skontaktował się Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

²⁴ Określone w art. 5 pkt 2 ust. 3 lit. b-d ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

²⁵ W przypadku otrzymania informacji o zdarzeniu kryzysowym dyżurny powiadamia zawsze: a/ kierownika WCZK, b/ zastępcę dyrektora WBiZK, c/ dyrektora WBiZK. W przypadku braku możliwości skontaktowania się z ww. osobami funkcyjnymi, informacje o zdarzeniu przekazuje się bezpośrednio Wojewodzie lub Wicewojewodzie.

m.in.: pierwszej pomocy, zachowania podczas burzy, powodzi, upału, czy ataku terrorystycznego. W skład systemu wchodzi: aplikacja mobilna RSO, wybrane programy naziemnej telewizji cyfrowej oraz strony internetowe urzędów wojewódzkich. Za treść umieszczanych komunikatów o zasięgu regionalnym odpowiadają WCZK. (...) W WCZK na potrzeby ostrzegania i alarmowania o możliwości wystąpienia lub wystąpieniu sytuacji kryzysowej zostały opracowane instrukcje i schematy postępowania. (...).

W odniesieniu do zasad przekazywania informacji o zdarzenia i zagrożeniach osobom na kluczowych stanowiskach Dyrektor WBiZK wyjaśniła: *informacje o zagrożeniach, w zależności od ich rodzaju trafiają do WCZK w większości na podstawie art. 376 pkt 6 ustawy Prawo wodne²⁶ (zagrożenia meteorologiczne oraz hydrologiczne). W przypadku innych zagrożeń, zasady ich przekazywania wypracowano roboczo ze służbami prowadzącymi monitoring zagrożeń i akcje ratownicze. Część zasad regulują inne dokumenty, odpowiednio dla danego zagrożenia np.: Program ochrony powietrza dla województwa opolskiego w przypadku zagrożenia jakości powietrza. Większość informacji o potencjalnych zagrożeniach i występujących zdarzeniach wpływa do WCZK w ramach wymiany informacji pomiędzy służbą dyżurną WCZK a służbami ratowniczymi. W przypadku pozyskania informacji o wystąpieniu zdarzenia, służba dyżurna informuje kierownika WCZK, który przekazuje informację Zastępcy Dyrektora WBiZK zgodnie z załącznikiem nr 6 do regulaminu WCZK. Dalsze przekazywanie informacji odbywa się pomiędzy dyrekcją WBiZK a Wojewodą. Dodatkowo przyjęto zasadę informowania kadry kierowniczej OUW o poważniejszych zdarzeniach poprzez wiadomość SMS. Katalog zdarzeń po których wysyłana jest wiadomość SMS jest otwarty i decyzja o wysłaniu wiadomości podejmowana jest na podstawie aktualnej oceny występującej sytuacji.*

(akta kontroli str.4B-60, 73-76)

1.6. Wojewoda dochował obowiązku związanego z organizacją szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego, wynikającego z art. 14 ust. 2 pkt 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. I tak, w okresie objętym kontrolą: 1/ zorganizował szkolenie dla nowo zatrudnionych pracowników jednostek samorządu terytorialnego na stanowiskach związanych z prowadzeniem spraw obrony cywilnej²⁷; 2/ zarządził przeprowadzenie na terenie województwa treningu systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach polegającego na włączeniu akustycznego sygnału alarmowego²⁸ oraz 3/ przeprowadził z przedstawicielami PCZK cztery²⁹ treningi dotyczące m.in.: realizacji procedur uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach (SWO) oraz doskonalenia systemu wykrywania i alarmowania (SWA), rozpowszechnia komunikatów (na kanałach powiatowych) w ramach systemu powszechnego ostrzegania wojsk i ludności cywilnej o zagrożeniach uderzeniami z powietrza dla jednostek samorządu terytorialnego. Dyrektor Generalna wyjaśniła, że *ilość przedsięwzięć szkoleniowych została ograniczona ze względu na epidemię w związku z zakażeniami wirusem Sars-CoV-2.*

W okresie objętym kontrolą pracownicy Wydziału uczestniczyli w: 1/ szkoleniu online z zakresu prewencji terrorystycznej organizowanym przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego (2 osoby); 2/ szkoleniu pn. *Zarządzanie kryzysowe resortu obrony narodowej – wnioski z udziału SZ do wsparcia podsystemu pozamilitarnego w przeciwdziałaniu SARS-CoV-2 ASF i grypy ptaków* (2 osoby) oraz 3/ wydarzeniu *Zarządzanie kryzysowe – Ochrona ludności – Ratownictwo* (2 osoby).

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm.

²⁷ W dniu 6 października 2021 r.

²⁸ W dniu 1 sierpnia o godz. 17.00 w latach 2020-2022.

²⁹ W dniach 22 października 2020 r., 20 i 22 kwietnia 2021 r. oraz 21 kwietnia 2022 r.

Ponadto pracownicy Wydziału brali udział w dwóch naradach, tj. naradzie konsultacyjno-szkoleniowej z zakresu problematyki obrony cywilnej oraz naradzie grupy roboczej G3 Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry. Również pozostali pracownicy OUW brali udział w szkoleniach związanych z zarządzaniem kryzysowym, w tym m.in. w kongresie *Bezpieczeństwo antyterrorystyczne budynków użyteczności publicznej – dobre praktyki i rekomendacje* (2 osoby), w warsztatach *Reagowanie na zamachy – dobre praktyki i rekomendacje* (2 osoby), a jedna osoba uczestniczyła w wydarzeniu dotyczącym przygotowania aktualizacji raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego. Wszystkie ww. szkolenia, ćwiczenia i treningi były realizowane przez podmioty zewnętrzne względem OUW.

(akta kontroli str.114-127, 273-294)

1.7. Wojewoda nie otrzymał od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wytycznych lub zaleceń dotyczących zadań obrony cywilnej po wejściu w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny³⁰. Dyrektor Generalna wyjaśniła, że: *ogólne stanowisko w przedmiotowym zakresie wyraził jedynie Dyrektor Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w piśmie z 2 czerwca 2022 r.*³¹ *W ww. dokumencie odwołano się do treści Protokołów Dodatkowych do Konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r., dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I) oraz dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół II), sporządzonych w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.*³² *oraz wskazano m.in., że możliwe jest realizowanie zadań dotyczących obrony cywilnej wymienionych we wskazanej Konwencji na podstawie obowiązujących aktów prawnych.*

Dyrektor Generalna wyjaśniła także, że na terenie województwa opolskiego funkcjonuje magazyn wraz ze sprzętem obrony cywilnej w ramach Wojewódzkiej Bazy Magazynowo-Warsztatowej w Luboszycach³³.

(akta kontroli str. 220-224)

1.8. W okresie 2020-2022 (I połowa) Urząd na wykonanie zadań w ramach działu 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*, rozdziału 75421 *Zarządzanie kryzysowe*, zrealizował wydatki w łącznej wysokości wynoszącej 2 469,3 tys. zł³⁴. Na wykonywanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego WBiZK w ww. okresie przeznaczył 283,6 tys. zł. Dyrektor Generalna wyjaśniła, że *Wojewoda Opolski nie posiadał informacji na temat wysokości wydatków na wykonywanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego na szczeblu powiatowym i gminnym.*

(akta kontroli str. 114-119)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Planując jednoosobowe dyżury w WCZK (np. w okresie od 1 sierpnia 2022 r. do 31 października 2022 r. spośród 101 spośród 184 dyżurów, tj. 54,9%, pełniła jedna osoba) nie dochowano należytej staranności w podejmowaniu działań służących zapewnieniu skutecznej realizacji przez tą komórkę organizacyjną zadań, o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, w sytuacji wystąpienia

³⁰ Dz. U. poz. 2305, ze zm.

³¹ Sygnatura: DOLIKZ-OL-551-32/2022.

³² Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175, ze zm.

³³ Zgodnie z wykazem na jej wyposażeniu znajdowały się m.in.: przyrządy do wykrywania skażeń promieniotwórczych i chemicznych (np. sygnalizator promieniowania RS-70, przyrząd rozpoznania chemicznego PchR-54), sprzęt ochrony osobistej (np. maski przeciwgazowe, opatrunki), sprzęt ratowniczy (np. nosze sanitarne aluminiowe, cylindry przeciwpowodziowe) oraz łączności (np. automatyczna stacja DSP-11, radiotelefony).

³⁴ W tym: 1/ w 2020 r. – 986,5 tys. zł; 2/ w 2021 r. – 470,3 tys. zł; 3/ w 2022 r. – 1 012,5 tys. zł.

rzeczywistej sytuacji kryzysowej lub kumulacji takich sytuacji w jednym czasie, w szczególności poza normalnymi godzinami urzędowania OUW.

Kierownik WCZK wyjaśnił: *Nie ma możliwości obsady podwójnej w każdy dzień ponieważ obsada kadrowa jest niewystarczająca. Zapotrzebowanie na pracę służby dyżurnej jest duże, ale musimy zapewnić odpoczynek osobom stanowiącym obsadę kadrową. Gdyby było więcej osób możliwe by było obsadzanie wszystkich dyżurów dwoma osobami. Jeżeli wypada komuś chorobowe lub urlop ciężko jest zapewnić odpowiednią obsadę kadrową. Obsada jest niewystarczająca aby zapewnić dwuosobową służbę dyżurną każdego dnia. Te zadania, które realizuje służba dyżurna nie są w stanie wykonać inni pracownicy OUW. Dyżurni mają swoje systemy, upoważnienia, szkolenia. Zastępca Dyrektora WBiZK wyjaśnił: Cały czas staramy się aby zapewnić dwuosobową obsadę. Konieczne by było nie mniej niż 10 osób obsady kadrowej służby dyżurnej. Wtedy mamy możliwość manewru. Jeżeli np. ja nie przyjdę do pracy, to nic się nie dzieje, bo ktoś może przejąć moje obowiązki. Gdy dyżurny niespodziewanie nie pojawi się w pracy, np. z powodu choroby wtedy pojawia się istotny problem.*

(akta kontroli str. 131-137, 230-235)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanej jednostce podejmowano działania mające na celu organizację systemu ochrony ludności przed zagrożeniami. W strukturze Urzędu wyodrębniono w tym celu komórkę organizacyjną, która odpowiadała za realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego a ponadto określono skład i tryb prac WZZK. Zapewniono też właściwą organizację WCZK, w tym poprzez pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji, przy czym jednoosobowe dyżury stwarzają ryzyko braku skutecznej realizacji zadań, o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, w przypadku kumulacji sytuacji kryzysowych. Ponadto Wojewoda organizował szkolenia i treningi, w tym dotyczące uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz doskonalenia istniejącego systemu wykrywania i alarmowania. Skala w działań podejmowanych w tym zakresie, ograniczona została jednak sytuacją epidemiczną w kraju.

OBSZAR

2. Prawdliwość i rzetelność realizacji zadań związanych z opracowaniem oraz wdrażaniem dokumentacji o charakterze planistycznym i strategicznym

Opis stanu faktycznego

2.1. Wojewoda na podstawie § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie Raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego³⁵ zatwierdził 10 grudnia 2021 r. *Raport cząstkowy o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego*³⁶. Za sporządzenie i aktualizację tego raportu odpowiadał inspektor wojewódzki ds. planowania i organizacji systemu zarządzania kryzysowego w Oddziale Ochrony Ludności i Logistyki³⁷ WBiZK oraz Zastępca Kierownika Oddziału Informatyki i Rozwoju w Biurze Obsługi Urzędu w zakresie zagrożeń związanych z cyberbezpieczeństwem.

W raporcie cząstkowym został ujęty katalog zagrożeń³⁸, który nie obejmował problematyki zagrożeń hybrydowych. W przeciwieństwie do zagrożeń wykazanych w WPZK, w ww. raporcie nie zostało ujęte zagrożenie terrorystyczne jako osobny

³⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 2344.

³⁶ Dalej: Raport cząstkowy.

³⁷ Dalej: OOLiL.

³⁸ W tym m.in.: 1/ powódź; 2/ zagrożenia epidemiczne i epidemia; 3/ zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego; 4/ zjawiska naturalne; 5/ awaria sieci teleinformatycznej; 6/ zagrożenia związane z chorobami zwierząt i roślin; 7/ zagrożenia radiacyjne; 8/ zagrożenia komunikacyjne; 9/ zagrożenia związane ze strajkami, zamieszkami i demonstracjami.

element wykazanego katalogu zagrożeń. Wcześniejsza wersja ww. raportu została sporządzona w 2018 r. i dotyczyła wyłącznie zagrożeń o charakterze terrorystycznym, mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowej. Do raportu częściowego z 2021 r. Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa zgłaszał³⁹ uwagi w zakresie dotyczącym m.in. stosowanych sformułowań⁴⁰, braku spójności ocen ryzyka⁴¹ oraz stosowanych skrótów.

Wojewoda otrzymał *Raport o Zagrożeniach Bezpieczeństwa Narodowego*, z którym zapoznali się następujący pracownicy OUW: 1/ zastępca dyrektora WBiZK; 2/ kierownik OOLiL WBiZK oraz 3/ inspektor wojewódzki ds. planowania i organizacji systemu zarządzania kryzysowego.

(akta kontroli str. 212- 214, 239-268)

2.2. W styczniu 2021 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zatwierdził WPZK, w którym nie uwzględniono wprost tematyki zagrożeń hybrydowych⁴². Kwestie dotyczące takich zagrożeń ujęto jednak w module zadaniowym *Uruchamianie, współdziałanie oraz monitorowanie realizacji zadań zawartych w „Planie użycia Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w sytuacjach kryzysowych”*. Celem tego zadania było wydzielenie i uruchomienie sił i środków (tj. wyspecjalizowanych oddziałów i pododdziałów) SZ RP do wsparcia administracji publicznej w czasie wystąpienia sytuacji kryzysowych będących skutkiem wystąpienia zagrożeń niemilitarnych jak i zagrożeń hybrydowych (terrorystycznych). W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że *do dnia dzisiejszego nie uregulowano w obowiązujących krajowych przepisach prawnych zagadnień dot. zagrożeń hybrydowych. Definicje zagrożenia hybrydowego i zarządzania sytuacją hybrydową ujęto jedynie w projekcie ustawy o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz niektórych innych ustaw, wniesionej do Sejmu RP 31 stycznia 2020 r. (proces legislacyjny nie został zakończony). Jednocześnie w KPZK nie mówi się o zagrożeniach hybrydowych, lecz o działaniach hybrydowych, które mogą generować inne zagrożenia, takie jak: zakłócenia w dostarczaniu gazu, paliw, energii elektrycznej i ciepłej, zagrożenia terrorystyczne, awarie sieci teleinformatycznych, skażenia chemiczne i promieniotwórcze, czy zakłócenia porządku publicznego (strajki, zamieszki, demonstracje). Wymienione zagrożenia uwzględniono przy ocenie ryzyka w WPZK. W związku z powyższym, do czasu uchwalenia ww. ustawy wydaje się zasadnym opisanie działań hybrydowych w WPZK w ramach jego aktualizacji, w celu zachowania spójności z KPZK.*

Zważając na sytuację konfliktu zbrojnego z jaką mamy do czynienia w naszej części Europy oraz zmieniającą się rzeczywistość, w tym zwiększone ryzyko wystąpienia poważnych zagrożeń ze strony niezidentyfikowanych podmiotów (będących jednak poniżej progu wojny), NIK dostrzega zasadność zamieszczania w planach zarządzania kryzysowego każdego szczebla informacji o możliwym wystąpieniu zagrożeń hybrydowych. Potwierdzają to również zapisy KPZK (tj. najważniejszego dokumentu planistycznego z zakresu zarządzania kryzysowego), w którym w kolejnej już edycji scharakteryzowano zagrożenia hybrydowe oraz ich potencjalne skutki, a także wskazano, że „Efektywne zapobieganie, przeciwdziałanie i reagowanie na zagrożenia hybrydowe wymaga podjęcia przez instytucje państwa odpowiednich działań, m.in. w zakresie przygotowania struktur i narzędzi służących

³⁹ W dniu 23 grudnia 2021 r.

⁴⁰ Zastąpienia pojęcia „terroryzm” określeniem bardziej uniwersalnym i powszechnie stosowanym w dokumentach oficjalnych: „zdarzenie o charakterze terrorystycznym”.

⁴¹ Przykładowo w przypadku zagrożenia dotyczącego skażenia chemiczno-ekologicznego ryzyko powinno być „średnie”, a w przypadku innych zagrożeń (np. zakłócenia w dostawach gazu, energii ciepłej i wody, katastrof budowlanych i komunikacyjnych) wobec, których wskazano, że Wojewoda „nie ma wpływu” lub „ma niewielki wpływ”, podczas gdy ryzyka określono na poziomie „warunkowo tolerowane”.

⁴² Poprzedni WPZK został przesłany do zatwierdzenia ministrowi właściwemu ds. administracji publicznej 16 października 2018 r. a został zatwierdzony 28 listopada 2018 r.

wykrywaniu i identyfikowaniu działań hybrydowych oraz przygotowaniu do obrony przed nimi".

(akta kontroli str. 210, 296-297, 413)

Opinie do WPZK przesłali m.in.: Marszałek Województwa Opolskiego, Dyrektor Generalna OUW, Opolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, Komendant Wojewódzki Policji w Opolu, Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Opolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, Opolski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny, Opolski Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Opolu oraz Biuro Wojewody. Żadna z tych opinii nie odnosiła się do kwestii zagrożeń hybrydowych.

Dyrektor WBiZK wyjaśniła: *w czasie trwania dwuletnich cykli aktualizacji WPZK (obejmujących okres od 1 stycznia 2020 r.), po których następowało zatwierdzenie planu przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, charakter dokonywanych zmian w dokumencie, nie wymagał ich odnotowywania w kartach aktualizacji. Były to bowiem zmiany (np. redakcyjne) niewymagające przekazania planu do ponownego zatwierdzenia przed zakończeniem cyklu aktualizacji.*

W WPZK zostały ujęte wszystkie zagrożenia wskazane w PPZK przyjętych w powiatach województwa opolskiego, a Wojewoda Opolski został wskazany jako podmiot wspomagający w poszczególnych zagrożeniach, których katalog był zbieżny z zagrożeniami wykazanymi w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego.

(akta kontroli str. 210, 296-297)

2.3. W zakresie zaleceń do PPZK Wojewoda wydał w 2017 r. zarządzenie⁴³ mające na celu ujednoczenie zasad sporządzania PPZK oraz zwiększenie poziomu ich funkcjonalności i użyteczności. W ww. dokumencie zawarto m.in.: 1/ zalecenia dotyczące struktury PPZK, w tym elementów, które powinny one zawierać w odniesieniu do wymogów wynikających z art. 5 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym; 2/ tryb i sposób aktualizacji i zatwierdzania planu. W odniesieniu do aktualizacji i modyfikacji PPZK w ww. zaleceniach wskazano na procedurę przedkładania i zatwierdzania PPZK oraz zawarto zapis, zgodnie z którym starostowie mają możliwość wnosić o umieszczenie w WPZK informacji ważnych z punktu widzenia danego powiatu (gminy), mających związek z realizacją zadań zarządzania kryzysowego. Wskazane zalecenia nie odnosiły się bezpośrednio do kwestii zagrożeń hybrydowych, a ich wydanie nie było poprzedzone procesem uzgodnień lub opiniowania. Dyrektor WBiZK wyjaśniła: *do OUW nie wpłynęła pisemna informacja od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o możliwości wnoszenia uwag i propozycji w związku z podjęciem prac nad opracowaniem wytycznych. Wojewoda Opolski nie otrzymał również projektu wytycznych celem zaopiniowania lub uzgodnienia jego treści.*

(akta kontroli str. 84-112)

Poza zaleceniami z 2017 r. Wojewoda skierował 27 września 2019 r. pismo do starostów informujące o zmianach dokonanych w WPZK, które powinny zostać uwzględnione w PPZK oraz informacje o konieczności przekazania ww. informacji do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, celem dokonania odpowiednich zmian w Gminnych Planach Zarządzania Kryzysowego⁴⁴. Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że Wojewoda nie posiada informacji o wydanych zaleceniach przez starostów do GPZK oraz o zatwierdzaniu tych planów. Dyrektor WBiZK wyjaśniła również, że w okresie następującym przed wydaniem zaleceń do PPZK oraz po ich wydaniu nie wpływały do Wojewody uwagi dotyczące ich praktycznego zastosowania.

⁴³ Zarządzenie nr 68/17 Wojewody Opolskiego z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania zaleceń do powiatowych planów zarządzania kryzysowego.

⁴⁴ Dalej: GPZK.

W okresie objętym kontrolą Wojewoda, pomimo aktualizacji KPZK, nie wydawał nowych zaleceń do PPZK, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 84-112)

W okresie do 30 czerwca 2022 r. aktualizacji podlegało wszystkich 12 PPZK. Do tego czasu zatwierdzonych zostało 11 z nich, a jeden (dotyczący Powiatu Głubczyckiego) nie został zatwierdzony. Dyrektor WBiZK wyjaśniła: *po zakończeniu ostatniego dwuletniego cyklu aktualizacji Planu Zarządzania Kryzysowego Powiatu Głubczyckiego winien on zostać przedłożony Wojewodzie Opolskiemu do zatwierdzenia. Do 30 czerwca 2022 r. dokument nie został przekazany do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego (...) Pisma o niezwłoczne przekazanie planu wystosowano do Starosty Głubczyckiego w dniach 5 stycznia i 8 lipca br.*

(akta kontroli str. 212-225, 295, 413)

2.4. Wojewoda nie uczestniczył w pracach mających na celu zapewnienie, w ramach kompleksowego i zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego, spójności planowania cywilnego i obronnego w odniesieniu do postanowień Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej.

(akta kontroli str. 239-241)

2.5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry⁴⁵ stanowiło podstawę do ujmowania ryzyka powodziowego dla obszarów Górnej i Środkowej Odry⁴⁶, w których obrębie leży województwo opolskie. W planie tym opisy ryzyka powodziowego były spójne z zapisami WPZK, w tym w zakresie m.in.: 1/ typów wzebrań stanowiących zagrożenie dla obszaru województwa; 2/ wskazania zbiorników retencyjnych znajdujących się na terenie województwa; 3/ zagrożenia zniszczeniem zapór na zbiornikach retencyjnych ze wskazaniem zagrożenia powodziowego na terenie konkretnych powiatów; 4/ oddziaływania ze strony Republiki Czeskiej; 5/ potencjalnych zniszczeń w obszarze gospodarki/mienia/infrastruktury; 6/ zagrożenia zalania obiektów infrastruktury krytycznej; 7/ oddziaływania na środowisko.

(akta kontroli str. 4-6, 269-272)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie wydawał starostom zaleceń w sprawie sporządzania lub aktualizowania powiatowych planów zarządzania kryzysowego, co było niezgodne z wymogiem wynikającym z art. 14 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o zarządzaniu kryzysowym. W myśl tego przepisu do zadań wojewody w sprawach zarządzania kryzysowego należy m.in. realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego, w tym wydawanie starostom zaleceń do powiatowych planów zarządzania kryzysowego.

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że (...) *po 27 września 2019 r. Wojewoda Opolski nie wydawał zaleceń do powiatowych planów zarządzania kryzysowego, ponieważ nie zaistniały ku temu przesłanki, takie jak: wydanie nowych wytycznych do wojewódzkich planów zarządzania kryzysowego, czy dokonanie istotnych zmian w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego. Projekty zaleceń Wojewody Opolskiego nie podlegały formalnym uzgodnieniom i opiniowaniu przez inne podmioty, ponieważ ustawa o zarządzaniu kryzysowym nie nakłada na*

⁴⁵ Dz. U. poz. 1938.

⁴⁶ W odniesieniu do całego obszaru ryzyka powodziowego ujętego w ww. dokumencie wskazano na region wodny Górnej Odry, region wodny Środkowej Odry, region wodny Warty, region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

wojewodów takiego obowiązku. W treści dotychczasowych zaleceń nie odnoszono się do zagrożeń określanych jako hybrydowe.

(akta kontroli str. 409-413)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, plany zarządzania kryzysowego podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata. Dlatego też w sytuacji uznania przez Wojewodę, że dotychczasowe zalecenia są nadal obowiązujące, to informacja w tym zakresie powinna zostać przekazana do podmiotów zobowiązanych do sporządzenia PPZK.

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanej jednostce podejmowano działania mające na celu realizację zadań związanych z opracowaniem oraz wdrażaniem dokumentacji o charakterze planistycznym i strategicznym. Wojewoda opracował WPZK, który następnie został zatwierdzony przez właściwego ministra – w planie tym uwzględniono wszystkie zagrożenia wskazane w PPZK obowiązujących w powiatach województwa opolskiego. Przy opracowaniu WPZK uwzględniono również kwestie związane z ryzykiem powodziowym dla dorzecza Odry wynikające z innych dokumentów planistycznych. Nie wydawano jednak zaleceń w sprawie sporządzania bądź aktualizowania PPZK.

OBSZAR

3. Rzetelność i skuteczność działań w przypadku wystąpienia zagrożeń, w tym o charakterze hybrydowym

Opis stanu faktycznego

3.1. W Raporcie cząstkowym wykazano, że w okresie 2020-2021 miało miejsce 11 zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu oraz zidentyfikowano 12 rodzajów potencjalnych zagrożeń⁴⁷. Żadne z tych zdarzeń nie miało charakteru zagrożenia hybrydowego. Wszystkie zidentyfikowane w okresie objętym kontrolą zdarzenia zagrażające bezpieczeństwu odpowiadały potencjalnym zagrożeniom wykazanym w Raporcie cząstkowym oraz w WPZK.

Dyrektor WBiZK wyjaśniła: (...) *Zidentyfikowane zagrożenia, które zostały ujęte w Raporcie cząstkowym są zagrożeniami, które „potencjalnie” mogą występować na terenie województwa opolskiego. Zagrożenia te zidentyfikowano na podstawie wielu czynników m.in. danych historycznych, danych przekazywanych od służb i straży, uwarunkowania hydrologicznego oraz synoptycznego, tranzytu wodno-łądowego, sieci dróg (...) itp. Zidentyfikowano 12 takich zagrożeń, które opisano w trzech fazach zarządzania kryzysowego „zapobieganie”, „przygotowanie”, „reagowanie”. Natomiast w okresie 2020-2021 wpisano 11 zdarzeń, które wystąpiły na terenie województwa (...) Oceniając te zdarzenia, w myśl obiegowej definicji zagrożenia hybrydowego, nie mają charakteru zagrożenia hybrydowego. Jednakże należy zauważyć, że w żadnych przepisach prawnych określających zadania wojewody realizowanych przez tutejszy Wydział, nie zostało zdefiniowane pojęcie zagrożenia hybrydowego.*

(akta kontroli str. 73-77)

3.2. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia kontroli Prezes Rady Ministrów nie wydał Wojewodzie Opolskiemu poleceń na podstawie art. 7a ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

⁴⁷ W tym: 1/ powódź; 2/ skażenie chemiczno-ekologiczne; 3/ zagrożenie epidemiczne i epidemia; 4/ ograniczenia lub przerwy w dostarczaniu energii elektrycznej, ciepła i paliw; 5/ zjawiska naturalne; 6/ braki lub złe funkcjonowanie łączności i systemów teleinformatycznych, w tym spowodowane atakiem cyberprzestrzennym; 7/ zagrożenie wystąpienia lub wystąpienie chorób zwierząt; 8/ pożary; 9/ zdarzenia radiacyjne; 10/ katastrofy komunikacyjne lub budowlane; 11/ strajki, zamieszki i demonstracje; 12/ zagrożenia wystąpienia lub wystąpienie organizmu szkodliwego (choroby roślin).

3.3. W latach 2020-2022 (31 październik) na podstawie uzyskanych informacji o zagrożeniach WCZK sporządziło⁴⁸ 21⁴⁹ raportów sytuacyjno-dobowych, przekazanych następnie do Rządowego Centrum Bezpieczeństwa⁵⁰ za pośrednictwem aplikacji Centralna Aplikacja Raportująca⁵¹. W raportach tych informowano o wystąpieniu zdarzeń dotyczących zagrożeń ujętych w WPZK⁵² na terenie województwa. Spośród tych sytuacji najczęściej występujące dotyczyły potencjalnego podłożenia ładunków wybuchowych na terenie przedszkoli lub budynków użyteczności publicznej (np. bank, kino)⁵³ (10 sytuacji), wypadków komunikacyjnych⁵⁴ (3), pożarów⁵⁵ (3), zakażenia COVID-19 ratownika medycznego, co skutkowało wyłączeniem personelu medycznego, czterech zespołów ratownictwa medycznego oraz izby przyjęć w placówce służby zdrowia na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle i Głubczyce⁵⁶, protestu przedsiębiorców pod siedzibą OUW⁵⁷, wykopania niewybuchu w pobliżu placówek oświatowych, wybuchu na terenie zakładu produkcyjnego oraz potencjalnego molestowania dzieci w przedszkolu⁵⁸. Wszystkie te zagrożenia zostały wymienione w charakterystyce zagrożeń WPZK, z wyjątkiem wykopania niewybuchu oraz molestowania osób nieletnich. W stosunku do każdego z tych zdarzeń odpowiednie służby (np. policja, jednostki państwowej straży pożarnej) podejmowały stosowne działania (np. zabezpieczenie obszaru zagrożenia, podejmowanie akcji ratowniczych).

W latach 2020-2022 (I półrocze) na terenie województwa opolskiego, według wyjaśnień Dyrektora Wydziału, *nie wystąpiły sytuacje kryzysowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, natomiast zaistniały zdarzenia wskazujące na możliwość wystąpienia sytuacji kryzysowej. Na tę okoliczność WCZK sporządziło 21 raportów sytuacyjnych - dobowych z innych przesłanek niż zakwalifikowanie zdarzenia jako sytuacja kryzysowa. Wynika to bezpośrednio z zapisu zawartego w SPO-12, zgodnie z którym w ww. raporcie należy ujmować „Informacje o zdarzeniach bieżących i planowanych, informacje z raportów doraźnych, raportów sytuacyjnych, dane z monitoringu, posiadane dane statystyczne oraz innych informacji dotyczących aktualnego stanu bezpieczeństwa” (...). W WCZK funkcjonuje system zapewniający sprawny przepływ informacji między organami i strukturami odpowiedzialnymi za zarządzanie kryzysowe (...). Wymiana informacji odbywa się w oparciu o: EZD, pocztę elektroniczną, łączność radiową, przewodową i GSM (...). W działalności służbowej wykorzystywany jest również Regionalny*

⁴⁸ Po uprzednim sporządzeniu raportów doraźnych, o których mowa w procedurze SPO-12 *Obieg informacji pomiędzy krajowymi organami i strukturami zarządzania kryzysowego.*

⁴⁹ W tym 14 w 2020 r., sześć w 2021 r. oraz jeden w 2022 r.

⁵⁰ Dalej: RCB.

⁵¹ System raportowania o zagrożeniach dla służb i instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe na terytorium Polski. Dalej: CAR.

⁵² Zgodnie z procedurą SPO-12 w przypadku gdy informacje z raportu doraźnego, dane z monitoringu lub z oceny sytuacji wskazują na możliwość, bądź potwierdzają wystąpienie sytuacji kryzysowej, organ administracji publicznej realizujący w związku z tą sytuacją przedsięwzięcia według przyjętych procedur reagowania informuje o sytuacji i przebiegu działań w formie raportu sytuacyjnego. Raport ten jest przekazywany cyklicznie, według zapotrzebowania organu wyższego szczebla, do czasu zakończenia działań w związku z zaistniałą sytuacją kryzysową.

⁵³ W ramach zagrożenia Zagrożenie terrorystyczne/uprowadzenie statku/uprowadzenie samolotu/sytuacja zakładnicza/zamach terrorystycznych (Kategoria 29 w aplikacji CAR).

⁵⁴ W tym zderzenie samochodu ciężarowego z pociągami relacji Warszawa-Wrocław, w którym podróżowało 200 pasażerów a ruch kolejowy został wstrzymany na odcinku Opole-Ozimek (wznowiony po ponad 3 godzinach od wystąpienia zdarzenia), wypadku autokaru przewożącego wycieczkę szkolną, w którym zostało poszkodowanych sześć osób, w tym pięcioro dzieci oraz wypadku cysterny przewożącej 20 ton gazu propan-buten (brak osób poszkodowanych) w ramach zagrożenia *Awarie techniczne, katastrofy, zagrożenia miejscowe/wypadek/katastrofa komunikacyjna (w transporcie lądowym/wodnym/powietrznym)* (Kategoria 25 w aplikacji CAR).

⁵⁵ W tym pożaru hali produkcyjnej (brak poszkodowanych), zakładu stolarskiego (brak poszkodowanych, cztery osoby ewakuowano) oraz budynku wielorodzinnego (trzy osoby poszkodowane/ewakuowane) w ramach zagrożenia *Zagrożenia naturalne/pożar/wielkoobszarowy pożar lasu* (Kategoria 3 w aplikacji CAR).

⁵⁶ W ramach zagrożenia *Zagrożenia epidemiologiczne i biologiczne/epidemia/pandemia/zdarzenie sanitarno-epidemiologiczne/masowe zatrucia* (Kategoria 10 aplikacji CAR).

⁵⁷ W ramach zagrożenia *Protest społeczny/strajk/zakłócenia porządku publicznego* (Kategoria 28 aplikacji CAR).

⁵⁸ W ramach zagrożenia *Inne* (Kategoria 33 aplikacji CAR).

System Ostrzegania (RSO), Centralna Aplikacja Raportująca (CAR), SI PATROL oraz SI PROMIEN (...). Powyższe działania prowadzone są w oparciu o zapisy WPZK, a w szczególności Standardowej Procedury Operacyjnej SPO-7 „Obieg informacji pomiędzy organami i strukturami zarządzania kryzysowego”. Procedura ta została opracowana na podstawie SPO-12 „Obieg informacji pomiędzy krajowymi organami i strukturami zarządzania kryzysowego”, stanowiącej załącznik do Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego.

(akta kontroli str. 4-6, 296-367)

3.4. W ramach kontroli w siedzibie OUW zostały przeprowadzone oględziny czynności – epizodu praktycznego realizowanego metodą treningu decyzyjnego. Wskazany epizod praktyczny dotyczył hipotetycznego zdarzenia polegającego na akcie sabotażu, w wyniku którego doszło do zniszczenia urządzeń hydrotechnicznych piętrzących wodę na zbiorniku wodnym Otmuchów – zapory czołowej oraz elektrowni wodnej Otmuchów i niekontrolowanego zrzutu wody do Nysy Kłodzkiej. Oględziny miały na celu dokonanie oceny zdolności reagowania na informację o zagrożeniu/sytuacji kryzysowej związanej z działaniami hybrydowymi oraz oceny przebiegu procesów decyzyjnych realizowanych przez WZZK.

Podczas oględzin stwierdzono m.in., że: 1/ WCZK przyjęło informację o wystąpieniu zdarzenia o charakterze zagrożenia hybrydowego⁵⁹ oraz dokonało jej potwierdzenia; 2/ WCZK przekazało informację o ww. zdarzeniu Wojewodzie, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centrum Operacyjnym Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i w Gliwicach, WCZK Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, RCB, Komendantom Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej oraz Policji w Opolu, Rzecznikowi Wojewody, Opolskiemu Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii, Opolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu, Starostom Nyskiemu i Brzeskiemu; 3/ wystosowano wnioski do Ministra Obrony Narodowej w sprawie wydzielenia sił i środków SZ RP do wsparcia administracji publicznej w sytuacji kryzysowej; 4/ przygotowano i przesłano do RCB wnioski o uruchomieniu Alertu RCB; 5/ przygotowano ostrzeżenie w ramach Regionalnego Systemu Ostrzegania; 6/ zorganizowano i przeprowadzono posiedzenie WZZK w formie wideokonferencji; 7/ w trakcie posiedzenia WZZK Wojewoda przyjął informację od osób uczestniczących w tym posiedzeniu o podejmowanych dotychczas działaniach i zastosowanych środkach niezbędnych do ograniczenia negatywnych skutków zaistniałej sytuacji kryzysowej; 8/ Wojewoda jako organ właściwy w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze województwa realizował zadania ustawowe, o których mowa w art. 14 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, tj. kierował monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie województwa; 9/ Wojewoda realizował także swoje zadania określone w WPZK, związane z reagowaniem na informację o zagrożeniu / sytuacji kryzysowej, będącej przedmiotem epizodu praktycznego.

W czasie realizacji epizodu praktycznego stwierdzono okoliczności, które w faktycznym działaniu mogłyby skutkować istotnymi negatywnymi konsekwencjami, w szczególności dla ludności przebywającej na terenie objętym ww. sytuacją, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W ocenie biegłego, powołanego na podstawie art. 49 ustawy o NIK, zarówno Wojewoda jak i WZZK *co do zasady prawidłowo wywiązywały się z realizacji zadań określonych w ustawie o zarządzaniu kryzysowym oraz planach zarządzania kryzysowego, związanych z reagowaniem na informację o zagrożeniu / sytuacji*

⁵⁹ Informacja o wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzedzona została przekazaniem ogólnej informacji wprowadzającej o sytuacji w kraju. Wynikało z niej, że w celu wymuszenia na Polsce, określonych zachowań politycznych i gospodarczych, podejmowane były działania o charakterze presji polityczno-militarnej na terenie całego kraju. Działania te miały typowy charakter hybrydowy poniżej progu wojny.

kryzysowej, będącej przedmiotem epizodu praktycznego. Stwierdzono jednak sytuacje / przypadki, które w faktycznym działaniu mogłyby skutkować istotnymi konsekwencjami, w szczególności dla przebywającej na danym terenie ludności.

(akta kontroli str. 4, 128-211)

3.5. W okresie objętym kontrolą zagadnienia związane z zarządzaniem kryzysowym i obroną cywilną (w tym zagrożenia o charakterze hybrydowym) nie były przedmiotem kontroli i audytów.

(akta kontroli str. 4-6)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W WPZK nie ujęto dokumentacji obejmującej mapy zasięgu oraz czasu przemieszczania się powodziowej fali kulminacyjnej w sytuacji przerwania wałów na zbiornikach retencyjnych w województwie opolskim. Tym samym w WPZK nie zostały w pełni określone informacje dotyczące systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania, zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń oraz zasady organizacji ewakuacji ludności z terenów zagrożonych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3 lit. c-e ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

W trakcie oględzin prowadzonych w ramach epizodu praktycznego ustalono, że dokumentacja taka (w formie map) znajdowała się w zasobach Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Brak dokumentacji dotyczącej przemieszczania się powodziowej fali kulminacyjnej w WPZK istotnie utrudniał określenie czasu potrzebnego na efektywną i skuteczną ewakuację ludności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej o znacznym zasięgu, ponieważ Wojewoda nie posiadał pełnej informacji o skali zagrożenia.

Dyrektor Generalny wyjaśniła, że *Mapy zasięgu fali wezbraniowej oraz czas jej przemieszczania zostały ujęte na mapach zagrożenia powodziowego (...). Ponadto, na mapach zagrożenia powodziowego przedstawione zostały głębokość wody, prędkość wody i kierunki przepływu wody – dla miast wojewódzkich i miast na prawach powiatu oraz innych miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 000 osób. Przedmiotowe mapy są ogólnodostępne, dlatego umieszczanie ich w dokumentach planistycznych takich jak plany zarządzania kryzysowego, czy plany operacyjne ochrony przed powodzią jest nieuzasadnione.*

Najwyższa Izba kontroli wskazuje, że mapy zagrożenia powodziowego zostały włączone do Raportu cząstkowego (w załączniku nr 3), ale nie obejmowały one ww. zasięgu oraz czasu przemieszczania się powodziowej fali kulminacyjnej w sytuacji przerwania wałów na zbiornikach retencyjnych w województwie opolskim. Nie znajdują się one w również WPZK. Izba podkreśla także, że ogólnodostępność danych dotyczących przedmiotowego zagrożenia nie zwalnia jednak organu właściwego w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze województwa od obowiązku umieszczenia ich w dokumentach planistycznych, co wynika wprost z ww. przepisów ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

(akta kontroli str. 4-6, 128-137, 273-276)

OCENA CZĄSTKOWA

W wyniku oględzin przebiegu czynności realizowanych w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowej, przeprowadzonych w formie epizodu praktycznego stwierdzono, że w kontrolowanej jednostce podejmowano adekwatne działania związane z potencjalnym zagrożeniem polegającym na zniszczeniu urządzeń hydrotechnicznych piętrzących wodę na zbiorniku wodnym w Otmuchowie. Jednak brak określenia w WPZK dokumentacji obejmującej mapy zasięgu oraz czasu przemieszczania się powodziowej fali kulminacyjnej w sytuacji przerwania wałów na

zbiornikach retencyjnych w województwie opolskim uniemożliwiało określenie czasu koniecznego do skutecznej ewakuacji ludności.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

- Uwagi   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
- Wnioski   Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:
1. Uzupelnienie WPZK o dokumentację obejmującą mapy zasięgu oraz czas przemieszczania się powodziowej fali kulminacyjnej w sytuacji przerwania wałów na zbiornikach retencyjnych w województwie opolskim.
  2. Podjęcie działań organizacyjnych zmierzających do ograniczenia skali jednoosobowego pełnienia dyżurów w WCZK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 30 listopada 2022 r.

Kontroler
Marcin Blajda
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor
Iwona Zyman

/ - /

.....
podpis

/ - /

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonała:
Iwona Zyman, Dyrektor Delegatury NIK w Opolu

DIREKTOR
.....delegatury NIK w Opolu.....
(podpis)
Iwona Zyman